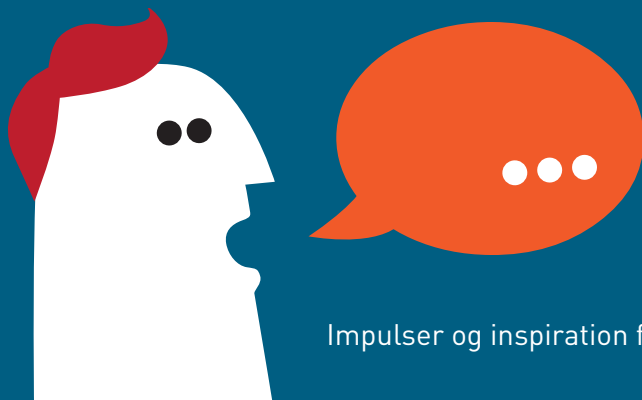

TALE
ER GULD
.
TAVSHED
ER SVIGT

Impulser og inspiration fra *Projekt God Forkyndelse*

▶ Det er, som om ord er gået af mode.

BLA BLA BLA BLAA
BLA BLA BLA BLA
BLA BLA BLA BLA
BLA BLA BLA BLA

Ord.

Det er, som om de er gået af mode. De er devalueret i vores samfund. Ord er på en eller anden måde ikke så meget værd som handlinger længere. Talk is cheap, siger vi. Det er billigere at tale end at gøre.

Den samme opfattelse af ord har måske sneget sig ind i bevidstheden hos os i menighederne, kirkerne, missionshusene, og hvor vi ellers mødes i kristne forsamlinger. Så vi heller ikke længere regner ordene for at have samme værdi, som vi gjorde engang.

Bevidst eller ubevidst kan det være sådan. Ord er gået af mode. Men de har jo også været her siden jordens skabelse, så måske er det forståeligt nok!

Evangeliet kan ikke forkyndes uden ord

Men man kan ikke forkynde evangeliet uden ord. Og uanset, hvor populært det er at citere Frans af Assisi for at skulle have sagt: *Prædik evangeliet. Brug ord om nødvendigt!* så bliver det aldrig sandt – og han har i øvrigt heller ikke sagt det, så vidt vides.

Man kan naturligvis ønske sig, at forkyndere lever et liv efter det evangelium, som de prædiker. Livet betyder meget for ordenes troværdighed. Det bekræfter *Projekt God Forkyndelse*. Men det betyder ikke, at ordene kan undværes. På ingen måde.

Det er jo også meget sigende, at man er nødt til at bruge ord for at tale ordenes betydning ned!

Tendensen til at nedtone ordene bringer minder om dengang, ordet *venskabsevangelisering* blev lanceret. Mange åndede lettet op. Pyha! Nu behøver vi ikke længere gå ud på gader

---

og stræder, dele traktater ud og invitere folk på kaffe i en campingvogn eller bus. Nu behøver vi ikke længere tale eller bruge ord. Vi kan nøjes med at gå i biografen med vores venner og gå på café og drikke latte.

Spørgsmålet er bare, om vi ikke svigter det vigtigste, hvis vi har sidet så længe over den der caffè latte, at det bliver ukomfortabelt at sige det ene ord: Jesus ...

Fornyelse tillid til Gudsordet

Derfor vil vi med *Projekt God Forkyndelse* minde om ordene – de ord, som endnu giver genlyd efter tusinder af år: I begyndelsen ...

For i begyndelsen skabte Gud alting, og han var Ordet. Gud talte, og det talte blev til. Ja, intet blev til uden om Ordet. Ordet var liv og blev til liv og livlige manifestationer, som bredte sig ud og op og ind i ét virvar. Og Ordet blev kød og kom til jorden; levede og

døde og opstod igen og fór til himmels. Og nu går vi med ordene om ham, som det hele handler om: Jesus.

Lad os aldrig være hævet over at tale ord om ham. Lad os gå ud og forkynde evangeliet – ikke med ord om nødvendigt; men fordi ord er livsnødvendige for at forkynde evangeliet.

Vores ønske med *Projekt God Forkyndelse* er at skabe fornyet tillid til Gudsordets kraft og relevans. Ordet, som er sønnen, Jesus Kristus, og Ordet, som er bogen, Bibelen. Vi vil inspirere til et aldrig afsluttet arbejde med at trænge dybere ind i det Ord, give det mund og mæle i vores tid og bygge bro, så det opleves relevant og bliver en kilde til tro.

I denne pjece kan du læse om nogle af projektets vigtigste pointer.

Facts om undersøgelsen

Undersøgelsen, som er udgangspunktet i *Projekt God Forkyndelse*, er en af de største af sin slags i Danmark. Den dækker forkyndelsen i de 11 organisationer*, som har arbejdet sammen i projektet, herunder nogle af de folkekirker, fri- og valgmenigheder, som teologisk set er beslægtede med disse organisationer.

1.785 tilhørere og 406 forkyndere svarede på spørgeskemaerne. Desuden blev 10 repræsentative forkyndere og 27 af deres tilhørere interviewet.

Hele undersøgelsen (122 sider) kan du hente gratis i pdf-format på www.godforkyndelse.dk.

---

*) Dansk Bibel-Institut, Den danske Israelsmission, Evangelisk Luthersk Mission, Evangelisk Luthersk Netværk, Indre Mission, Kristeligt Forbund for Studerende, Kristent Pædagogisk Institut, Luthersk Mission, Luthersk Missions Børn og Unge, Menighedsfakultetet og Ordet & Israel.

Definition på god forkyndelse

Når det er så vigtigt at tale om Gud, hvordan gør vi det så? Med andre ord: Hvad er god forkyndelse? Projektrapporten svarer: *Kristus-centreret og bibelsk, frigørende og forpligtende forkyndelse med henblik på hverdagen og evigheden.*

Det svar er et forsøg på at sammenfatte, hvad Guds ord siger om den sag. Men det er også et svar, som undersøgelsens mange respondenter inspirerede os til at formulere.

Kristus-centreret. Fordi det er ham, det hele drejer sig om.

Bibelsk. Fordi Gud har talt siden skabelsens morgen, og hans ord er overleveret til os.

Frigørende. Fordi Gud ved sit Ord vil frigøre os for syndens, dødens og Djævelens tyranni.

Forpligtende. Fordi de frigjorte er forpligtet på deres medmennesker.

Hverdagen. Fordi Gud ønsker sit Ord

aktualiseret ind i vores konkrete hverdag.

Evigheden. Fordi langt, langt det meste af vores liv ligger på den anden side af døden.

TIL OVERVEJELSE:

Hvad synes du om definitionen på god forkyndelse?

Indholdet i forkyndelsen

De, der har besvaret spørgeskemaet, mener, at forkyndelsen i de 11 organisationer i meget høj grad er kendetegnet ved:

- at den er forankret i Bibelen
- at den skildrer Guds kærlighed til os
- at den formidler, hvad Kristus har gjort for os.

Hvor glædeligt! For det betyder, at evangeliet har stor plads i forkyndelsen.

› Måske er vi alligevel lidt flove over ordet om Jesus.

Til gengæld ser det ikke ud til, at vi er særlig ivrige med at bringe evangeliet videre til naboer, arbejdskolleger og familie, som ikke tror. Så måske er vi alligevel lidt flove over ordet om Jesus – eller vi har mistet troen på, at andre kan komme til tro ved, at vi taler om Jesus eller inviterer dem til at høre om Jesus eller inviterer dem til at høre en prædiken.

Dette hænger nok sammen med, at det i noget lavere grad kendetegner forkyndelsen:

- at den har en tydelig evighedsdimension
- at den udfordrer til discipelskab og efterfølgelse af Kristus

- at den opmuntrer til mission
- at den appellerer til at åbne sig for Helligåndens kraft.

En tilhører udtrykker sig sådan: *Et eller andet sted er det jo et problem, fordi jeg vil jo gerne nå mine naboer. Men det er bare lidt nemmere, når man ved, det er tilrettelagt for nogen, som ikke er vant til at høre Guds ord.* (Kvinde, 35 år).

TIL OVERVEJELSE:

Hvad finder du mest glædeligt og mest udfordrende i disse resultater om forkyndelsens indhold?

Ordnes troværdighed

Og ja, så er der det med troværdigheden. Den er vigtig. Både tilhørerne og forkynderne nævner det. Ikke som det allervigtigste kendetegn på god forkyndelse, men dog et vigtigt ét. Men der er forskel på, hvordan de to grupper tænker om troværdigheden.

Forkynderne mener typisk, at de er troværdige, når de har forberedt sig grundigt og har styr på fortolkningen af bibelteksten. Tilhørerne derimod tillægger i højere grad det levede liv og forkynderens evne til at overføre budskabet på deres virkelighed stor betydning for troværdigheden. Der er nok en sandhed i begge tilgange.

Troværdigheden opbygges uden for de forkyndende samvær, hvor især koblingen mellem ord og levet liv betyder meget. Den dannes også som tilhørernes sensitive aflæsning af forkynderens kropssprog, attituder, stemmeføring og ord.

Men forkynderen kan have opbygget nok så meget troværdighed i sit hverdagsliv; det gør ikke den store forskel, hvis han ikke har noget at sige, eller taler sort, eller (Gud forbyde det!) taler usandt. For når vi taler om forkyndelse, skal troværdigheden understøtte ordene.

Forkynderens ord og integritet kan ikke adskilles!

TIL OVERVEJELSE:

Hvilken betydning har forkynderens troværdighed for dit udbytte af forkyndelsen?

Ordnes relevans

Hvad så med ordenes relevans? Altså om de træffer tilhørerne hjemme, og om tilhørerne mener, at det sagte har betydning for deres liv.

Her er der stærkt delte meninger

➤ Halvdelen af tilhørerne finder forkyndelsen "ikke-relevant, uforståelig og uvedkommende".

.... andagt
bod ... mission
... lønkammer
stilletid ...

... bil ... nabo
lønforhandling ...
... vasketøj
skam ...

---

hos tilhørerne. Cirka halvdelen finder forkyndelsen ”relevant for hverdagslivet, vedkommende og konkret”. Den anden halvdel finder den ”ikke-relevant, uforståelig og uvedkommende”. Undersøgelsen afslører altså, at for cirka halvdelen af tilhørerne er det et udbredt problem, at forkyndelsen mangler relevans og tilknytning til det levede liv. Ordene lyder måske rigtige, men de handler ikke om tilhørernes liv.

Det er katastrofalt, at forkyndelsen opleves som irrelevant for halvdelen af tilhørerne – for hvis forkyndelsen ikke er relevant, hvorfor skulle Gud så være det? Hvorfor skulle det være relevant at leve et kristent liv? Netop fordi ordene er så vigtige, ja, nærmest er kostbare, er det næsten at vanhellige dem, hvis det forkyndte ord ikke siger os noget. Og hvis de kirkelige tilhørere har det sådan, er det ikke så underligt, at de ikke har frimodighed til at

---

invitere naboen med.

Det, som tilhørerne efterspørger, udtrykkes fx sådan: *Han [en bestemt forkynder] ved godt, hvad det vil sige, at livet gør ondt. Tør godt træde ind i det rum. Det kan være mange hverdags-ting, der gør ondt. Det er hans ægthed, der trænger igennem.* (Kvinde, 54 år)

TIL OVERVEJELSE:

Hvad skal der til – både hos dig selv og hos forkynderen – for at du oplever, at talen eller prædikenen er relevant og hverdagsnær?

Måden ordene siges på

Men ord er ikke bare ord. Guds ord kommer ikke sådan ud af den blå luft. De kommer gennem mennesker, der taler dem. Den måde, ordene kommer ud af os på, betyder meget. Det viser undersøgelsen også. Tilhørerne siger,

---

at det især har betydning:

- At forkynderen har en varieret og naturlig stemmeføring.
- At talen eller prædikenen hverken er for kort eller for lang.
- At forkynderen samler sit budskab i en enkelt eller ganske få pointer.
- At talen eller prædikenen ikke går i tomgang eller er unødigt gentagende.
- At forkynderen er løst fra sit manus, så vedkommende er fri og levende.
- At der er god øjenkontakt mellem forkynder og tilhørere.

Fordi ordene er så betydningsfulde, er det vigtigt, at forkynderne noterer sig disse seks punkter og gør noget ved dem.

En forkynder udtrykker det på denne måde: *Hvis jeg vil sige fem væsentlige ting, tror jeg, at der er risiko for, at man ikke får ret meget med hjem (...). Men hvis der er én ting, hvor jeg kan sige: det er det her, jeg gerne vil have,*

---

at du får med hjem i dag, så tror jeg på, at jeg i hvert fald har nemmere ved at formidle det. (Fritidsforkynder, 50 år)

TIL OVERVEJELSE:

Hvilke af disse seks punkter betyder mest for dig og hvorfor?

Måden ordene høres på

Men det er ikke udelukkende forkynderen, der har ansvar for, at ordene når frem og gør en forskel for tid og evighed. Tilhørerne bærer også et stort ansvar. Og det ved de godt. De giver i hvert fald udtryk for det i undersøgelsen.

Det gælder noget så generelt som deres velvillighed/engagement/forventninger over for forkynderen, og det gælder noget så specifikt som at være udhilet, når man skal lytte. Desuden nævnes følgende gode råd til tilhørerne:

► Kom fem minutter før og vær stille, så noget af den støj, der er i dit sind, lukkes ude.

- Mød forkynderen med sund kritisk sans og med vilje til at tale om eventuelle uenigheder!
- Sæt dig som mål at kunne nævne tre ting fra den næste prædiken, du hører!
- Tænk i åndelig forberedelse. Bed for forkynderne og tilhørerne, herunder dig selv!
- Kom fem minutter før og vær stille, så noget af den støj, der er i dit sind, lukkes ude!

TIL OVERVEJELSE:

Hvilke af disse råd er særlig relevante for dig og dem, du lytter til forkyndelse sammen med?

Guds ord til unge og ældre

Undersøgelsen viser, at der er forskel på unges og ældres forventninger og indstilling til ordene i forkyndelsen. Jo

ældre man bliver, desto mere konform bliver man. De ældre vil ikke udfordres så meget. Og jo yngre tilhørerne er, desto større er deres ønske om at blive udfordret til handling, og desto større er behovet for, at ordene er konkrete og hverdagsnære.

Undersøgelsen anbefaler derfor at sætse på en dobbelt strategi:

- De ældre bør udfordres til ikke at sætte overliggeren for lavt. Selv om man har lyttet til megen forkyndelse, må man godt være kritisk på den positive måde, og man bør tage et opgør med det magelige og konforme. Men de unge skal naturligvis også udfordres – til en vis tålmodighed, så de ikke for hurtigt fravælger en forkyndelse, der ikke lige passer dem.
- Det handler også om i fællesskabet at glæde sig over og at udnytte de forskelle, der altid vil være på yngres og ældres måde at lytte og

---

agere på i forhold til forkyndelsen. Man kan som fællesskab bevidst udnytte disse forskelle ved at lade de unges radikalitet og de ældres livserfaring møde hinanden under former, hvor dette møde kan blive konstruktivt.

TIL OVERVEJELSE:

Hvordan er forholdet mellem unge og ældre tilhørere, der hvor du kommer, og hvad kan der gøres, for at begge grupper får udbytte af forkyndelsen?

Sangere, musikere, gudstjeneste- og mødeledere

Der er ikke kun en forkynder og tilhørere til stede i forkyndelsens rum. Der er også en gudstjeneste- eller mødeleder, musikledsagere og praktiske medhjælpere m.fl. Alle er vigtige.

Men det er også vigtigt, at alle ser sig som tjenere for ordene fra Gud, hvad enten de lyder i prædikenen eller på andre måder i løbet af gudstjenesten eller mødet.

Ifølge undersøgelsen har en relativ stor gruppe af tilhørerne et ønske om dialog og respons i tilknytning til forkyndelsen. Men der er også et forholdsvist stort mindretal af tilhørere, som ikke ønsker det. Så på den ene side skal alle ikke tvinges til samtaler; det skal være i orden bare at sidde og lytte og måske gå igen. På den anden side kan der med fordel skabes platforme for samtale forud for, at vi lytter til ordene, undervejs eller efterfølgende. Nogle steder etablerer man et samtalebord, hvor de, der ønsker at tale videre, kan mødes, efter at mødet eller gudstjenesten er forbi.

Et godt samspil mellem forkynder og tilhørere kræver også, at tilhørerne selv har tænkt, følt og levet i troens

➤ Lad os tale ord, som spreder mørket og bryder smerten.

verden. Ikke mindst personlig bøn og refleksion er derfor vigtige for, at den gode gensidighed kan finde sted. Man kan sige, at tilhørerne må have *andre* åndelige kilder end forkyndelsen for at kunne berige samværet.

TIL OVERVEJELSE:

Nævn nogle forhold, som det er vigtigt for en lovsangsgruppe, en møde- eller gudstjenesteleder at overveje og træffe beslutninger om?

Lad os tale om Jesus Kristus

Så lad os da blive ved med at tale ord til hinanden. Ord til opmuntring og formaning. Til afsløring og trøst. Til håb,

liv og inspiration. Lad os tale ord, som spreder mørket og bryder smerten. Lad os tale passionerede og begejstrede ord. Lad os vove at tale ord, der svier som salt og brænder som ild!

Lad os tale ord i Helligåndens livgivende kraft, så ordene kan vække troen til live og styrke den, som er svag. Lad os tale ord, så vi med frimodighed kan være sande vidner i verden. Lad os tale stærke ord, der betyder noget og frem for alt: Ord som er sande!

Men lad os først og fremmest tale ord om Ordet, Kristus, så han selv kan være midt blandt os, leve i os, så vi tror ham og tilbeder ham.

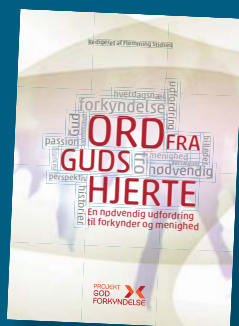
Al ære til Jesus Kristus. Nu og i al evighed. Amen.

Ord fra Guds hjerte

200 sider

199,95 kr.

Ord fra Guds hjerte uddyber anliggendet i denne pjece. Den er udgivet i 2016 som en vigtig del af *Projekt God Forkyndelse*. Lidt forenklet kan man sige, at hvor undersøgelsen stiller diagnosen, ordinerer *Ord fra Guds hjerte* medicinen.

Den rummer 13 artikler, som tager væsentlige temaer fra undersøgelsen op og giver hjælp og inspiration – både principielt og praktisk – til fremme af god forkyndelse.

Bogen retter sig til såvel forkyndere som tilhørere og gudstjeneste- og mødeledere m.fl., for det er ikke kun forkynderne, der har ansvar for, at vi får mere god forkyndelse.

Se bogens indholdsfortegnelse og forord på www.lohse.dk, hvor du også kan bestille den.

Bogen kan blive en vigtig impuls for dig og dit kristne fællesskab, så I – ved Guds nåde – kan blive redskaber for god forkyndelse.

Godforkyndelse.dk

Projekt God Forkyndelse driver hjemmesiden www.godforkyndelse.dk.

Her finder du flere oplysninger om projektet og dets tilbud. Der ligger også en "værktøjskasse" med gode ideer og tips for forkyndere, gudstjeneste- og mødeledere samt tilhørere.

Kristent Pædagogisk Institut (KPI)

KPI, der har taget initiativ til og ledet *Projekt God Forkyndelse*, arbejder i skæringsfeltet mellem pædagogik og kristentro; og dermed med formidlingen af Guds ord, som dette projekt drejer sig om.

Du kan læse om KPIs øvrige projekter, udgivelser, arbejdsopgaver og tilbud om foredrag på instituttets hjemmeside www.kpi.dk.